

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗ Α΄ ΛΟΥΚΑ (25/9/2011)

Οσίων Παφνουτίου και Ευφροσύνης

Οι γονείς απέναντι στην μοναχική κλίση των παιδιών τους

Στην Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου μάς μεταφέρει η μνήμη των Οσίων Παφνουτίου και Ευφροσύνης, αδελφοί μου, τους οποίους τιμά σήμερα η Εκκλησία μας. Πρόκειται για πατέρα και κόρη, που έζησαν, κατά Χριστόν, τον 5^ο αιώνα, έχοντας, όμως, έναν ιδιαίτερο και αξιοπρόσεκτο βίο.

Αν και η Ευφροσύνη επέδειξε από την παιδική της ηλικία την κλίση της στον Μοναχισμό, ο ευλαβής πατέρας της Παφνούτιος δε δέχθηκε να ικανοποιήσει τον πόθο της, αλλά φρόντισε να την συνδέσει με ευγενή και πλούσιο άρχοντα της περιοχής. Λίγο πριν τους γάμους, η Ευφροσύνη, εκμεταλλευόμενη την απουσία του πατέρα της, *«κούρευσε τα μαλλιά της και ντυμένη ανδρικά παρουσιάσθηκε σε κοντινό Μοναστήρι ως ενούχος του βασιλέως Θεοδοσίου, με το όνομα Σμάρραδος... Ο Ηγούμενος την δέχθηκε στη συνοδεία του... και εκείνη παραδόθηκε αμέσως, με τόσο ζήλο, στους ασκητικούς αγώνες, ώστε σύντομα έγινε αγνώριστη. Το αποσκελετωμένο πρόσωπο και το καταξηραμένο σώμα της δεν άφηναν καμία υποψία ότι ανήκαν σε πρώην απαλή και ωραιότατη κόρη. Ζώντας σε ανδρικό Μοναστήρι η νεαρή παρθένα, με την συνεχή εγρήγορση και τους καθημερινούς της αγώνες, όχι μόνο απέκρουε τις επιθέσεις του διαβόλου και υπερπηδούσε τις παγίδες του, αλλά κατενίκησε εντελώς την γυναικεία φύση της...»¹*

Το τέλος της υπήρξε οσιακό. *«Προγνωρίζοντας την εκδημία της από τα γήινα, κάλεσε τον πατέρα της στο κελί της και τού είπε: «Μη λυπάσαι, πλέον, πάτερ και μην αναζητείς το παιδί σου, διότι εγώ είμαι»²* Το γεγονός συγκλόνισε τον Παφνούτιο, ο οποίος, μετά τον ενταφιασμό της, έγινε μοναχός και έλαβε και ο ίδιος οσιακό τέλος δέκα χρόνια αργότερα.

Το συναξάρι των δύο αυτών οσίων της πίστεώς μας, δίδει την ευκαιρία να θίξουμε το ζήτημα της αρνητικής στάσης που λαμβάνουν, συχνά, οι γονείς, ακόμα και οι ευλαβείς γονείς, μπροστά στην απόφαση των παιδιών τους ν' ακολουθήσουν τον δρόμο της ασκήσεως και του Μοναχισμού. Η στάση αυτή επηρεάζεται καθοριστικά και από την συστηματική προσπάθεια μερίδας των Μ.Μ.Ε. να παρουσιάσουν την Εκκλησία και το Μοναστικό μας κόσμο ως ένα σύστημα βίαιου εξαναγκασμού των νεανικών συνειδήσεων, με σκοπό τον εμπλουτισμό των Μοναστηριών με νέους Μοναχούς και Μοναχές. Αλήθεια, γιατί,

¹ Νέος Συναξαριστής της Ορθόδοξου Εκκλησίας, Τόμος 1^{ος}, σελ. 267-269

² όπ.πρ.

κάποιες φορές, η αντίδραση των γονέων παίρνει τέτοιες εκρηκτικές διαστάσεις; Πού οφείλεται, τελικά, αυτή η πολεμική που θέλει να παρουσιάσει τον Μοναστικό βίο ως απάνθρωπο, αντικοινωνικό, άρα περιθωριακό;

Η εμπειρία διδάσκει πως, καταρχήν, οφείλεται στο γεγονός ότι πολλοί γονείς, ενώ πιστεύουν ότι μεγαλώνουν τα παιδιά τους με πνεύμα απόλυτης ελευθερίας και αυτοδιάθεσης, κατά βάθος έχουν την άποψη ότι αυτά πρέπει ν' ακολουθήσουν το δρόμο που εκείνοι επιθυμούν κι έχουν ονειρευτεί και όχι αυτόν που ποθούν τα ίδια. Αποτέλεσμα αυτής της νοοτροπίας είναι η δυναμική αντίδραση σε κάθε κίνηση αυτονόμησης του παιδιού, όταν αυτή, μάλιστα, συνδυάζεται με την απόφασή του ν' ακολουθήσει το μοναχικό βίο. Αλλά, ποιός είναι αυτός που μπορεί να αρνηθεί σε έναν ενήλικα το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης; Ποιός μπορεί να επιβάλει σε έναν ενήλικα την άρνηση της Μοναχικής οδού, τη στιγμή που τού αναγνωρίζει το δικαίωμα να πράξει οτιδήποτε άλλο, όπως, π.χ. τη δημιουργία οικογένειας; Το μέλλον τους πρέπει να το καθορίζουν οι ίδιοι οι νέοι και όχι να επηρεάζεται και να καθορίζεται από τα όποια όνειρα και υποκειμενικά δεδομένα των γονέων ή άλλων, τρίτων προσώπων.

Η δυναμική αντίδραση των γονέων οφείλεται, επίσης, στο γεγονός ότι πιστεύουν πως το παιδί τους, ακολουθώντας το Μοναχικό βίο, καταστρέφει τη ζωή του, τη στιγμή κατά την οποία θα μπορούσε να γίνει οτιδήποτε άλλο «χρήσιμο» για τον εαυτό του και την κοινωνία. Αλλά, αλήθεια, είναι καταστροφή η αφιέρωση στο Θεό, η έγκαιρη γνώση της ματαιότητας αυτού του κόσμου και η δυναμική απόφαση για μία ριζική αναμέτρηση με τον κόσμο των παθών και των αδυναμιών μας; Είναι ευτελισμός η αποστροφή της κοσμικής κακότητας και η επιλογή ενός άλλου υπέρλογου τρόπου ζωής, σε μία εποχή που μάς θέλει υποταγμένους στο πνεύμα του απόλυτου κοσμικού παραλογισμού; Την ίδια στιγμή, οι ίδιοι γονείς, ενδεχομένως, να μην ενοχλούνται να βλέπουν τα παιδιά τους να συνυπάρχουν με αμφιβόλου ποιότητας, επικίνδυνες παρέες, να κινδυνεύουν, ανά πάσα στιγμή, να εκτραπούν στους καταστροφικούς δρόμους της εποχής. Αρκεί το παιδί να μη γίνει Μοναχός, να μη γίνει Παπάς. Αυτό είναι το πρόβλημα τελικά; γιατί τόση παρανόηση;

Άλλος λόγος αντίδρασης είναι η αίσθηση που υπάρχει σε κάποιους γονείς ότι στα Μοναστήρια μας επιχειρείται πλήση εγκεφάλου στα παιδιά τους προκειμένου να τα δεσμεύσουν και να τα απομακρύνουν από την οικογένεια. Δε μπορούν, όμως, να καταλάβουν ότι ο χώρος του Ορθοδόξου Μοναχισμού είναι χώρος απόλυτης ελευθερίας και σεβασμού του δικαιώματος του καθενός στην επιλογή και την πνευματική του αυτοδιάθεση. Ο εξαναγκασμός δεν έχει θέση στην Εκκλησία μας. Είναι πρακτική ξένη προς το ήθος και την

παράδοσή της. Δε μπορούν, επίσης, να καταλάβουν ότι, όταν το πνεύμα του Θεού μιλήσει στην καρδιά του ανθρώπου, καμία ανθρώπινη δύναμη δεν είναι σε θέση να τον μεταπείσει από την απόφασή του για αφιέρωση και ολοκληρωτικό δόσιμο. Όταν και οι ίδιοι οι γονείς επιτρέψουν στον εαυτό τους να δει και να γνωρίσει, να ζήσει και να μάθει τι είναι αυτό που στηλιτεύουν και κατηγορούν, τότε οι ίδιοι θα είναι εκείνοι που θα σπρώξουν τα παιδιά τους στην όντως ζωή του Χριστού και της Εκκλησίας, καμαρώνοντας για μια εξέλιξη που δεν είναι για όλους, αλλά για τους λίγους, για εκείνους στους οποίους ο ίδιος ο Θεός εμπιστεύθηκε το χάρισμα.

Τα ελάχιστα καταδικαστέα δείγματα κακού χειρισμού της Μοναχικής κλίσης δε μπορούν, σε καμία περίπτωση, ν' ανατρέψουν την αλήθεια ότι η επιλογή της Μοναχικής ζωής είναι μεγίστη τιμή, που προσδίδει περισσή ευλογία και χάρη στον Μοναχό και την οικογένειά του, είναι ένα μάθημα υπέρβασης των συνηθισμένων, μια απόφαση ηρωική και, συνάμα, θυσιαστική, μια απάντηση στην καταστροφική «λογική» του σύγχρονου κόσμου. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.